T086 TKL 4 (31) Luận Kinh Kim Cang Bát Nhã Ba La Mật Đa Phá Thủ Trước Bất Hoại Giả Danh Q.hạ

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Haï 575

LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ
BA LA MAÄT PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI
GIAÛ DANH
QUYEÅN HAÏ

Toân giaû Tu-boà-ñeà nghó: Chö Phaät ñaõ lìa taát caû caùc töôûng, chöùng ñöôïc taùnh khoâng cuûa Phaùp, vaäy theá gian naøy, nöông vaøo töôùng naøo maø tin maø bieát? Theá neân, kinh noùi: “Nhö Lai laø lôøi chôn chaùnh, laø lôøi noùi thöïc, laø lôøi ñuùng ñaén, laø lôøi khoâng sai khaùc. Vì sao chæ coù boán ñieàu nhö theá, ñeå chæ baøy laø chö Phaät ñaõ chöùng ñöôïc chaân thaät vaø lìa caùc töôûng? Vì ôû theá gian, nhieàu keû chæ mong caàu danh lôïi, neân ñoái vôùi phaùp cuûa baäc thöôïng nhaân chöa chöùng maø hoï noùi ñaõ chöùng. Phaät thì khaùc vôùi keû ñoù, neân chæ noùi lôøi chôn chaùnh. Laïi coù keû tham lam heøn keùm, nhieàu kieâu caêng doái traù, töøng ñaõ ñöôïc thaàn thoâng, nhöng töï bieát mình ñaõ maát töø laâu, khi coù ngöôøi ñeán hoûi, thì chæ aäm öø baûo laø: “Tröôùc ñaây coù ñöôïc. Phaät xa lìa taâm aáy neân goïi laø noùi thaät.” Laïi coù keû tu haønh, “ñöôïc ñònh theá gian, taâm taïm thôøi chaúng sinh töôïng, ñoàng vôùi sö vaéng laëng Nieát-baøn, nhöng höôùng veà moïi ngöôøi, noùi laø ta ñaõ chöùng Nieát-baøn...”. Ñeå deïp haún caùc laàm loãi ñoù, neân Nhö Lai noùi lôøi ñuùng ñaén. Lôøi noùi naøy ñuùng nhö caùi ñang coù, ñuùng nghóa ñoù, vaø theo lôøi noùi, töøng chöõ nghóa so saùnh thì bieát ngay; ñoù töùc laø ñoàng haønh vaäy. Nhö luùc giaûng giaûi nghóa lyù, taát coù caùi gioáng nhau hoaëc traùi nhau, cho ñeán noùi roäng. Ñoàng haønh, töùc laø nhö boø meï ñi ñaâu, ngheù con cuõng theo ñeán ñoù. Noùi ñuùng ñaén laø nhö theá neân bieát. Ñieàu naøy chæ roõ Nhö Lai ñaõ döùt heát taát caû caùc chöôùng vaø ñuùng nhö quaû ñaõ chöùng ra sao maø noùi theá. Khoâng nhö nhöõng keû ñöôïc thieàn ñònh theá gian, noùi ñaõ chöùng Nieát-baøn nhöng thaät ra thì chaúng coøn gì! Theá naøo laø noùi lôøi khoâng sai khaùc? Vì caùc phaøm phu ñoái vôùi thaønh

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Haï 576

Kieàn Thaùt Baø, theo nhö choã hoï thaáy, chæ laø nhöõng hình aûnh hö aûo, aùnh saùng trôøi hoaëc voøng löûa xoay, hoï meâ chaáp, cho laø laï, khaùc thaät. Chö Phaät thì khoâng theá, neân noùi Phaät laø lôøi khoâng sai khaùc. Ñaây laø theá naøo? Vì caùc keû phaøm phu chaáp cho laø thaønh quaùch... chöù chaúng phaûi laø thaønh quaùch gì caû, chæ coù teân goïi sai khaùc maø thoâi. Caùc thöù Nhö Lai ñaõ chöùng, chaúng heà giaû doái, noù coù taùnh khoâng löøa doái, neân goïi laø chaúng sai khaùc. Theá cho neân, nhöõng ñieàu noùi ra chöa bao giôø laø giaû doái. Laøm sao bieát ñöôïc? Vì Phaät ñaõ tröø saïch taát caû caùc chöôùng, coù chöùng, cuøng nhöõng lôøi chæ daïy theo ñoù xeùt luaän ra maø bieát roõ. Theá naøo laø chöùng? Thí duï noùi saéc laø voâ thöôøng v.v... thì saéc phaùp hieän coù thaät, laø voâ thöôøng. Theá naøo laø giaùo? Nhö kinh coù noùi: "Naøy Ñoàng töû! Ta bieát taát caû, thaáy taát caû". Nghóa laø vaäy. Laïi nöõa, caùc thöù raát chính xaùc ñuùng thaät thì goïi laø Töù ñeá. Nhö Lai ñaõ chöùng bieát boán nghóa lyù saâu xa naøy, neân môùi trình baøy ra. Nhöõng ñieàu khoâng bieát maø vaãn noùi thì khoâng coù söï vieäc ñoù! ÔÛ ñaây noùi chaân chaùnh laø khi noùi veà Khoå ñeá: Caùc uaån nhö saéc v.v.... thì ñuùng laø khoå. Coøn lôøi noùi thöïc, laø noùi veà Taäp ñeá, ôû ñaây AÙi ñuùng laø nhaân gaây ra khoå, khoâng phaûi Töï taïi v.v... coù theå laøm nhaân ñoù. Coøn lôøi noùi ñuùng, laø noùi veà Dieät ñeá laø Nieát-baøn Voâ vi. Caùc phaùp höõu vi laø giaû doái, coøn Voâ vi thì traùi laïi. Nhö noùi caùc phaùp Voâ vi taùnh chaúng bao giôø giaû doái, neân goïi laø lôøi ñuùng ñaén. Veà lôøi chaúng sai khaùc, laø noùi veà Ñaïo ñeá. Neáu ai noùi, lìa Baùt chaùnh ñaïo maø chöùng ñöôïc Nieát-baøn, thì ñoù laø noùi doái, khoâng ñuùng thöïc.Vì Ñaïo naøy laø ñuùng thöïc, khoâng doái. Coù keû ngôø hoûi: Neáu chö Phaät, ñaõ lìa boû taát caû töôûng, thì laøm sao, ñoái vôùi caùc phaùp hieän taïi chöùng bieát, ñeå roài noùi, Baùt chaùnh ñaïo laø thöïc, coøn nhìn vaøo nöôùc löûa vv... baûo laø hö doái? Noùi thaät, doái nhö vaäy laø ñaõ coù caùc phaân bieät?... Do ñoù maø kinh noùi: "Naøy Tu-boà-ñeà! Phaùp cuûa Nhö Lai ñaõ ñöôïc vaø phaùp cuûa Nhö Lai ñaõ giaûng noùi, ñeàu khoâng thöïc, maø cuõng chaúng doái." Nghóa naøy laø theá naøo? Vì Nhö Lai ñaõ chöùng Ñeä nhaát nghóa, thaáy roõ taát caû phaùp voán laø taùnh voâ sinh (khoâng sinh). Vì khoâng sinh, neân chaúng töøng coù. Theá naøo goïi laø thöïc? Ñaõ khoâng sinh ra thì laøm gì coù dieät. Theá neân noùi chaúng phaûi doái. Thöïc vaø doái, caû hai caûnh, ñeàu khoâng theå coù ñöôïc, theá thì laøm sao sinh ra caùc töôûng phaân bieät? Caùc phaùp ñöôïc noùi ñeàu coù tính chaát vaên töï chöõ nghóa, maø vaên töï laø höõu vi, cho neân chaúng phaûi laø thöïc. Nhöng nöông vaøo ñoù maø tu haønh, ñeå chöùng ñaïo chôn thöïc, neân chaúng phaûi laø doái. Laïi coù nghi: Neáu caùc phaùp ñaõ chöùng, laø khoâng sinh, khoâng coù töï

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Haï 577

taùnh, khoâng phaûi thöïc, chaúng phaûi doái, töùc laøø thaân chö Phaät Ñeä nhaát nghóa. Theo ñoù laøm nhaân, caû ba thaân ñeàu ñöôïc thaønh töïu vieân maõn, thì vì

sao Boà-taùt laïi boû phaùp ñaõ chöùng ñeå truï vaøo söï maø boá thí vaäy? Ñeå deïp tröø nghi naøy, kinh noùi: “Naøy Tu-boà-ñeà! Ví nhö coù ngöôøi ñi vaøo choã toái, thì khoâng coøn thaáy gì. Neáu Boà-taùt, coù taâm truï vaøo söï vieäc maø boá thí v.v... “Ñaáy laø hai duï toái vaø saùng, ñeå chæ roõ loãi laàm cuûa coâng ñöùc coù truï vaø coâng ñöùc khoâng truï. Nghóa ñoù theá naøo? Töùc laø nhö ngöôøi ôû trong ñeâm toái, boû con ñöôøng baèng phaúng, ñi vaøo loái nhoû quanh co, hieåm trôû, ñeå chòu laáy bieát bao khoå naïn, choã vui söôùng gaàn guõi ñoù maø chaúng thaáy bieát. Nhö theá, neáu caùc Boà-taùt, truï vaøo söï ñeå boá thí, thì khaùc naøo, boû con ñöôøng ñaát baèng phaúng maø ñi vaøo ngoõ heïp voøng veøo ñaày hieåm trôû. Khaùc naøo ôû choán sinh töû, chòu nhieàu khoán khoå thì bieát ñeán bao giôø môùi ñeán ñöôïc choán Nieát-baøn? “Nhö ngöôøi coù maét”, laø chæ cho ngöôøi ñaõ ñöôïc Nhaãn Voâ sinh. “Phaàn ñeâm ñaõ heát”, yù noùi lìa boû quaû baùo, aùi duïc. “AÙnh maët trôøi chieáu saùng”, laø thaáu hieåu chaéc chaén caùc phaùp taùnh ñeàu khoâng taùnh. “Thaáy ñuû moïi thöù hình aûnh maøu saéc”, töùc ñaõ toû ngoä taát caû phaùp ñeàu chaúng giaûm bôùt, chaúng sinh theâm, chaúng döùt maát, chaúng laø moät, cuõng chaúng laø khaùc, chaúng heà ñeán, cuõng chaúng ra ñi, taát caû ñeàu khoâng coù gì coù theå ñaït ñöôïc v.v... Boà-taùt neân truï nhö theá maø boá thí, thì seõ nhanh choùng ñöôïc quaû Chaùnh giaùc, chöùng Ñaïi Nieát-baøn. Trong taát caû caùc phaùp tu haønh naøy, ñeàu coù lôïi mình vaø lôïi ngöôøi. Töï lôïi laïi coù giaùo tu haønh vaø nghóa tu haønh. Giaùo tu haønh, töùc laø thoï tri ñoïc tuïng. Nghóa tu haønh, töùc laø laéng nghe vaø suy nghó kyõ löôõng. Lôïi tha, töùc laø vì ngöôøi maø giaûng noùi. Nhö kinh noùi: Naøy Tu-boà-ñeà! Neáu thieän nam, thieän nöõ naøo, ñoái vôùi kinh naøy, thoï trì, ñoïc tuïng, tu taäp, dieãn noùi... Thì Nhö Lai ñeàu thaáy ngöôøi aáy vaø ñeàu bieát ngöôøi aáy, seõ taïo ra ñöôïc voâ löôïng tuï phöôùc ñöùc nhö theá vaø cuõng ñöôïc thoï nhaän voâ löôïng phöôùc ñöùc nhö theá. Trong ñaáy, “Thoï”, töùc chæ cho ngöôøi coù taâm laõnh nhaän. Trì, töùc laø oân nhôù maõi khoâng queân “Ñoïc tuïng”, töùc laø ngaâm ñoïc lôøi vaên.“Tu taäp” töùc laø laéng nghe vaø suy tö tìm hieåu. Coøn caùi töôùng cuûa voâ löôïng tuïphöôùc ñöùc thì nhö theá naøo? Kinh noùi: Neáu coù thieän nam, thieän nöõ naøo, buoåi saùng, ñem Haèng sa thaân boá thí... cho ñeán... ñoái vôùi phaùp moân naøy, taâm tin töôûng, khoâng cheâ bai v.v... thì phöôùc boá thí naøy, seõ hôn haún phöôùc tröôùc; vì söï vieäc vaø thôøi gian caû hai thöù ñeàu lôùn vaø nhieàu. Söï vieäc lôùn, laø nhö kinh ñaõ noùi, laáy Haèng Haø sa thaân maø boá thí. Coøn thôøi gian lôùn laø nhö kinh noùi: Traûi quaû traêm ngaøn öùc Na-do-tha kieáp.

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Haï 578

Tu haønh ñöôïc quaû tuøy yù. Nay hoûi quaû tuøy yù laø theá naøo? Töùc laø ngöôøi tu haønh, töø ñaàu cho ñeán luùc chöa thaønh Chaùnh giaùc, töø kieáp naøy sang ñôøi khaùc, coù ñöôïc bao nhieâu coâng ñöùc, thaûy ñeàu öôùc heïn cho quaû vò Phaät caû. Coâng ñöùc laø gì? Töùc laø khoâng bò caùc thöù ma vaø ngoaïi ñaïo ngaên trôû roái loaïn. Vì coâng ñöùc lôùn, neân quaû phöôùc beàn chaéc, ñaëc bieät cao toät khoâng ai baèng, laø thöù phaùp khí cao quí nhaát, laø haønh trang ñaày ñuû nhaát. Nhö theá,

môùi coù theå gaùnh vaùc vieäc raát khoù, tin hieåu saâu saéc roäng lôùn laøm choå nhaân cuûa phöôùc. Töø ñoù coù theå dieät heát moïi toäi loãi vaø mau chöùng quaû vò. ÔÛ ñaây, noùi ma vaø boïn ngoaïi ñaïo khoâng theå ngaên trôû, roái loaïn; thì kinh coù noùi: “Phaùp moân naøy, chaúng theå nghó baøn” Nghóa naøy laø theá naøo? Vì oai löïc cuûa phaùp naøy laø chaúng theå nghó baøn vaäy. Ngöôøi naøy, coù phöôùc hueä, vöôït hôn caùc trí caûnh, neân caùc thöù taø quaáy chaúng theå ngaên caûn, phaù roái ñöôïc, ñoù laø vì coù coâng ñöùc lôùn. Laïi ñaëc bieät thuø thaéng khoâng gì baèng; kinh noùi: “Chaúng theå xöng keå suy löôøng”. Vì ngöôøi naøy coù theå thoï trì phaùp moân; chaúng theå suy löôøng, vì oai löïc caùc coâng ñöùc khaùc, khoâng theå saùnh baèng. Theá neân môùi noùi, ngöôøi naøy raát laø tuyeät dieäu vaø cao toät. Quaû phöôùc beàn chaéc, kinh noùi: “Coù voâ löôïng quaû baùo aùc xaáu, cuõng khoâng laøm trôû ngaïi ñöôïc”. Vì coù coâng ñöùc roäng lôùn neân ngöôøi naøy, ôû trong coõi Trôøi vaø Ngöôøi, seõ nhaän ñöôïc caùc phöôùc baùo ñaëc bieät toát ñeïp, maø khoâng ai coù theå böùc baùch, cöôùp ñoaït cuûa hoï ñöôïc. Loaïi phaùp khí cao quí nhaát, kinh noùi: “Phaùp moân naøy Nhö Lai noùi cho ngöôøi phaùt taâm Ñaïi thöøa, cho ngöôøi phaùt taâm toái thöôïng thöøa”; Phaùp nhö vaäy, ñaâu daùm laáy söï hö doái maø trao cho ñeå duøng laøm phaùp khí?! Haønh trang ñaày ñuû nhaát, kinh noùi: “Neáu coù ngöôøi naøo, thoï trì, ñoïc tuïng, vì ngöôøi khaùc maø giaûng noùi”. Trong ñaây, thoï trì ñoïc tuïng vì ngöôøi khaùc giaûng noùi thì phöôùc ñöùc taêng tröôûng theâm nhieàu, coøn laéng nghe vaø suy nghó, thì trí tueä taêng tröôûng theâm nhieàu. Söï taêng tröôûng nhö theá naøo? Nhö kinh noùi: “Moïi thaønh töïu ñöôïc ñeàu khoâng theå nghó, khoâng theå xöng keå, chaúng coù ranh giôùi, ñaït ñöôïc voâ löôïng tuï coâng ñöùc”. Noùi “Voâ löôïng”, laø yù muoán chæ roõ coâng ñöùc naøy, khoâng phaûi laø laõnh vöïc suy löôøng cuûa taát caû taâm. Cho neân noùi suy nghó laø chaúng theå bieát ñöôïc, chaúng theå chaáp laáy ñöôïc, chæ coù theå xöng keå laø voâ bieân khoâng ngaên meù maø thoâi! Coù theå gaùnh vaùc vieäc raát khoù, thì kinh noùi: “Nhöõng ngöôøi nhö theá, töùc coù theå ñaûm traùch, gaùnh vaùc ñaïo Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc cuûa Nhö Lai”. Nghóa naøy theá naøo? Ví nhö Phaät ñaõ thaønh töïu ñöôïc dieäu

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Haï 579

phaùp khoù nghó baøn, daïy doã cöùu ñoä quaàn meâ, khoå naõo, khoâng soùt moät ngöôøi naøo. Ngöôøi trì kinh naøy, cuõng phaûi nhö theá. Tin hieåu saâu saéc roäng lôùn; kinh noùi: “Neáu nhöõng ngöôøi naøo chæ öa thích nhöõng phaùp nhoû nhaët, thaáp beù; ñoái vôùi kinh naøy khoâng theå thoï trì ñoïc tuïng vv..” Tin hieåu roäng lôùn, töùc laø khoâng coù tính öa thích chi li. Tin hieåu saâu xa, laø khoâng coù caùc thöù ngaõ kieán v.v... Choã nhaân cuûa phöôùc, kinh naøy noùi: “ÔÛ moïi choã naøo ,moïi nôi naøo; coù noùi kinh naøy v.v...” ñoù laø nôi taäp hoïp phöôùc ñöùc, boû caùc toäi loãi; goïi ñoù laø linh thaùp (Chi-ñeà). Ngöôøi thöôøng dieãn noùi phaùp naøy, thì coù coâng ñöùc ngang baèng vôùi nôi choán coù söï thuyeát phaùp, maëc duø ôû ñoù, khoâng coù vieäc suy nghó, thoï trì, dieãn noùi. Tröø ñöôïc taát caû toäi aùc, kinh noùi: “Neáu coù thieän nam, thieän nöõ naøo, thoï trì, ñoïc tuïng kinh naøy, bò ngöôøi khaùc

cheâ v.v...” Thoï trì kinh naøy aét seõ ñöôïc thaønh Phaät, nhöng traùi laïi bò ngöôøi khaùc khinh cheâ, laø vì côù gì? Kinh noùi: “Ngöôøi aáy ñôøi tröôùc coù toäi aùc, nghieäp baùo, ñaùng leõ phaûi bò ñoïa vaøo coõi aùc, nhöng ñôøi naøy chæ bò ngöôøi khinh khi, laø vì caùc toäi nghieäp ñôøi tröôùc ñaõ ñöôïc tieâu dieät”. Trong Phaåm Nhö Lai coù noùi: Neáu laïi coù ngöôøi thoï trì kinh naøy, cho ñeán chæ dieãn noùi thì khi ngöôøi aáy soáng ôû ñôøi hieän taïi, neáu coù nhieàu aùc moäng khi nguû, hoaëc bò troïng beänh, hoaëc khi bò röôïc baét, cöôõng eùp, böùc baùch ñuoåi ñi xa, hay bò maéng nhieác laøm nhuïc, ñaùnh ñaäp... cho ñeán laøm toån haïi maïng soáng, vôùi bao nhieâu nghieäp aùc nhö vaäy; thì cuõng ñeàu ñöôïc tieâu tröø. Cho neân coù lôøi tuïng: Neáu ngöôøi taïo nghieäp aùc, Laøm roài sinh sôï haõi, Neáu tröôùc ngöôøi, töï hoái, Seõ nhoå caû goác toäi. Coù loøng sôï haõi, bieát aên naên hoái loãi, döùt ñöôïc caû goác reã cuûa toäi aùc; huoáng chi ñoái vôùi ngöôøi bieát thoï trì chaùnh phaùp! Ñieàu naøy haù khoâng traùi nghòch vôùi lôøi daïy khaùc sao? Nhö noùi: Tuy nghieäp haøng traêm kieáp Nhöng roát cuoäc chaúng maát Khi moïi duyeân hoäi ngoä Nhaát ñònh phaûi sinh quaû. Ñaây chaúng coù gì traùi nhau caû. Nghóa laø theá naøo? Taïm thôøi nhö nghieäp quaû phaûi ñoïa vaøo ñöôøng aùc cuûa möôøi nghieäp baát thieän, nhöng do thoï trì chaùnh phaùp vaø bieát saùm hoái caùc toäi ñaõ laøm, neân tuy quaû vónh vieãn khoâng ñoïa vaøo ñöôøng aùc maø thaân hieän taïi vaãn chòu caùc khoå quaû, naøo coù maát maùt gì! Chaúng ñoïa vaøo ñöôøng aùc, ñaâu phaûi laø ñaõ döùt goác nghieäp aùc!

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Haï 580

Nhö coù ngöôøi bò toäi, nhaát ñònh phaûi ñoïa vaøo nguïc voâ giaùn, thì sau khi cheát, nhaát ñònh laø phaûi sinh vaøo ñòa nguïc ñoù thoâi! Nhöng ñaùng leõ, phaûi ôû ñoù troïn kieáp, thì chæ ôû phuùt choác, roài laïi ra ngay, nhö vieäc vua A Xaø Theá v.v... Vì vaäy, khoâng traùi nhau. Mau chöùng ñöôïc quaû vò, kinh noùi: “Ta nhôù thôøi quaù khöù, caùch nay voâ löôïng A taêng kyø kieáp, cho ñeán... neáu laïi coù ngöôøi ôû ñôøi sau, coù theå thoï trì, ñoïc tuïng kinh naøy vaø dieãngiaûng roäng raõi cho moïi ngöôøi ñöôïc nghe hieåu... thì bao nhieâu coâng ñöùc cuûa Ta, ñaõ cuùng döôøng voâ soá chö Phaät, trong suoát voâ löôïng A taêng kyø kieáp ñoù, so vôùi coâng ñöùc naøy, caû traêm phaàn, khoâng ñöôïc moät”. Nhö theá laø nghóa gì? Laø vì phöôùc ñöùc cuùng döôøng voâ bieân chö Phaät kia, khoâng theå chöùng ñöôïc phaùp chôn thaät. Coøn thoï trì phaùp moân naøy, nhanh choùng ñöôïc chöùng. Theá neân môùi noùi ñoù laø oai löïc cuûa coâng ñöùc thoï trì kinh. Giaû söû ,phöôùc thoï trì kinh laø moät traêm phaàn, thì phöôùc cuùng döôøng Phaät kia, khoâng baèng moät, cho ñeán cuõng khoâng baèng moät phaàn cuûa ngaøn phaàn, traêm ngaøn phaàn vaø soá phaàn... suy ra maø bieát. “Soá phaàn”, thì goàm coù saùu möôi möùc, quaù ñaáy, laø soá raát beù, khoâng baèng moät Ca-la, tính ñeám chaúng tôùi ñöôïc, “Chaúng tôùi”, ñaây laø noùi soá Ca-la beù nhaát, khoâng soá naøo beù hôn ñöôïc nöõa, nghóa laø phöôùc thoï trì kinh, duø laáy phaàn beù nhaát, nhöng phöôùc aáy haõy coøn laø quaù nhieàu so vôùi phöôùc tröôùc, tính toaùn ñeán cuøng cöïc, cuõng khoâng baèng... Phaàn beù nhaát maø coøn theá, huoáng laø taát caû. “Öu Ba Ni Sa”, töùc laø nhaân. Nghóa noù theá

naøo? Töùc laø phaàn nhoû cuûa phöôùc naøy, lieàn coù theå laøm nhaân, cho quaû cao toät kia, coøn neáu gom chung caû bao nhieâu tuï phöôùc tröôùc kia, cuõng khoâng laøm nhaân ñöôïc, vì noù khoâng theå chöùng ñöôïc quaû chaân thöïc. Thí duï veà chaúng baèng, laø nhö coù beù gaùi ñöôïc khen laø maët ñeïp nhö traêng raèm, nhöng maët cuûa beù aáy, ñaâu theå hoaøn toaøn nhö maët traêng, vì chæ coù moät veû töôi taén, saùng suûa, gioáng nhau ñoù thoâi. Coøn khoái phöôùc ñöùc tröôùc kia, laïi khoâng baèng nhö theá, vì khoâng coù moät tí naøo gioáng nhau ñeå thí duï caû. Coøn ñaây thì sao? Nghóa laø, chæ caùi phöôùc thoï trì, ñoïc tuïng lôøi vaên, maø phöôùc tröôùc, ñoái vôùi ñaây, chaúng gioáng nhau. Coøn ngöôøi coù taùnh tình ngang ngöôïc, phöôùc moûng maø hay laéng loøng nghe nhaän vaên töï kinh naøy, thì kinh noùi: “Neáu Ta noùi ñaày ñuû, coù ngöôøi nghe ñöôïc, thì taâm thaàn si daïi, meâ môø, trôû laïi cheâ bai khinh reû”; töùc laø khi nghe noùi oai löïc cuûa coâng ñöùc naøy, vöøa suy nghó, lieàn chaúng tin. Cho neân nhö kinh noùi: Phaùp moân naøy chaúng theå nghó baøn, quaû baùo cuõng chaúng theå nghó baøn, caû hai ñeàu cuøng khoù nghó baøn veà söï hôn haún cuûa oai löïc coâng ñöùc aáy. Tu-boà-ñeà! Taïi sao laïi noùi veà phaùt taâm Boà-taùt thöøa, neân truï nhö

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Haï 581

theá naøo v.v...? YÙ ñaây muoán hieån baøy ñaày ñuû töôùng cuûa nhaân thanh tònh. Theá naøo laø hieån baøy ñaày ñuû vaø chaúng ñuû? Nghóa laø khi tu nhaân, chaúng phaûi chæ lìa boû ba söï, caùc töôùng töôûng, thì lieàn ñöôïc goïi laø thanh tònh; maø caàn phaûi lìa boû caùi ta truï, ta tu, ta haøng phuïc taâm … vaø taát caû caùc töôûng nhö theá, môùi ñöôïc laø thanh tònh. Nhö kinh noùi: “Neân sinh taâm nhö theá... ñeán... thaät khoâng coù moät phaùp naøo, goïi laø phaùt taâm Boà-taùt thöøa caûû! Ñaây laø sao? Theo Ñeä nhaát nghóa thì khoâng coù chuùng sanh naøo ñöôïc nhaäp Nieát-baøn caû, cuõng khoâng coù phaùp naøo, goïi laø Boà-taùt, Phaùt taâm, truï quaû, tu haønh, haøng phuïc... laø ñoái vôùi choã khoâng coù gì, maø laïi daáy leân coù töôûng, ñoù laø caùi haønh ñieân ñaûo, chöù naøo phaûi laø caùi nhaân thanh tònh! Laïi coù nghi: Neáu khoâng coù Boà-taùt phaùt taâm, höôùng veà Ñaïi thöøa, thì khoâng coù caùi nhaân, ñeå chöùng quaû vò Phaät, ñeå hoaøn thaønh troïn veïn boán thöù haïnh nghieäp lôïi ích chuùng sinh.. Vaäy taïo sao, Theá Toân ôû choã Phaät Nhieân Ñaêng, maø ñöôïc thoï kyù laø: ÔÛ ñôøi vò lai oâng seõ ñöôïc thaønh Phaät, hieäu laø Thích Ca Maâu Ni, coù theå hoaøn thaønh boán söï nghieäp lôïi ích chuùng sinh? Ñeå deïp tröø nghi naøy, kinh noùi: “Naøy Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Thuôû xöa Nhö Lai ôû choã Phaät Nhieân Ñaêng, coù phaùp naøo ñeå ñöôïc ñaïo Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc khoâng? ÔÛ ñaây yù noùi: Thuôû xöa, Phaät ñaõ chöùng nghóa chaân thaät, neân khi ñöôïc thoï kyù, thì chaúng thaáy coù moät chuùt phaùp naøo, goïi laø Voâ thöôïng Boà ñeà caû. Theå cuûa nhaân, vì khoâng coù gì coù theå laø ñöôïc caû, cho neân ñöôïc trao lôøi thoï kyù toân quí. Ñaáy, töùc laø ñaõ chöùng bieát, taát caû phaùp ñeàu khoâng coù gì coù theå laø ñöôïc caû. Nhö kinh noùi: “Naøy Tu-boà-ñeà! Nhö Lai, Ngaøi laø Chôn nhö vaäy” Chôn nhö, laø nghóa khoâng coù gì coù theå laø coù ñöôïc. Tu-boà-ñeà nghó: Ñoái vôùi lôøi noùi naøy, ta khoâng nghi ngôø chi

caû, nhöng coù ngöôøi noùi: ÔÛ choã Phaät Nhieân Ñaêng, khoâng thaáy coù moät phaùp naøo, maø laïi ñöôïc Boà Ñeà vaø an toïa nôi toøa Giaùc ngoä, ñaâu laïi coù chuyeän nhö theá ñöôïc? Theá neân kinh noùi: “Naøy Tu-boà-ñeà! Neáu coù ngöôøi noùi: Nhö Lai coù chöùng ñöôïc quaû Voâ thöôïng Chaùng ñaúng Chaùnh giaùc, thì ngöôøi aáy chaúng noùi thöïc... cho ñeán... phaùp cuûa Nhö Lai chöùng ñöôïc, thì noù khoâng phaûi thöïc, cuõng chaúng phaûi doái”. Nghóa naøy theá naøo? Phaøm ñaõ coù thöïc, coù doái, thì noù sinh ra töø choã coù maø ñöôïc. Khi coù, noùi laø thöïc, nhöng ñeán luùc hö maát, môùi bieát laø doái. Coøn ñoái vôùi khoâng coù gì coù theå laø coù ñöôïc, thì caû thöïc laãn doái ñeàu sai. Laïi coù ngöôøi nghó: Neáu Nhö Lai chæ chöùng caùi khoâng coù gì coù theå laø coù ñöôïc (voâ sôû ñaéc), thì Phaät phaùp töùc laø moät, chöù khoâng phaûi laø voâ bieân. Theá neân, kinh noùi: “Nhö Lai noùi, taát caû phaùp ñeàu laø Phaät phaùp”.

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Haï 582

Phaät phaùp laø gì? Töùc laø khoâng coù gì coù theå laø coù ñöôïc. Vì chöa töøng coù moät phaùp naøo, coù taùnh coù theà laø coù ñöôïc, Theá neân noùi taát caû khoâng coù gì khoâng phaûi laø Phaät phaùp. Vì sao taát caû phaùp, ñeàu khoâng coù gì coù theå laø coù ñöôïc? Kinh noùi: “Taát caû phaùp töùc chaúng phaûi taát caû phaùp”. Vì sao chaúng phaûi? Laø vì taùnh voâ sinh. Neáu khoâng sinh töùc laø voâ taùnh. Theá taïi sao laïi goïi laø taát caû phaùp? Ñaây laø ôû trong voâ taùnh, giaû ñaët ñeå noùi theá thoâi. Taát caû phaùp, ñeàu khoâng coù taùnh, töùc laø Nhö Lai taïng taùnh cuûa chuùng sinh. Theá neân Theá Toân saép hieån baøy cho saùng toû. Kinh noùi: Naøy Tu-boà- ñeà! Thí nhö coù ngöôøi, thaân vi dieäu, to lôùn v.v... Thaân vi dieäu to lôùn, töùc laø thaân taùnh khoâng. Theá naøo laø vi dieäu? Töùc laø tuøy theo choã ôû, maø khoâng ñoåi khaùc, taát caû chuùng sinh ñeàu cuøng coù. Nhö noùi taùnh khoâng cuûa moät chuùng sinh naøy vaø taùnh khoâng cuûa taát caû chuùng sinh kia, thì Nhö Lai coù vaø chuùng sinh cuõng coù. Taïi sao chæ noùi Nhö Lai taïng taùnh, taát caû chuùng sinh ñeàu coù, maø khoâng noùi, Chuùng sinh taïng taùnh maø Nhö Lai coù? AÁy laø vì, caùc chuùng sinh, chöa chöùng ñöôïc lyù khoâng, coøn Nhö Lai thì ñaõ chöùng. Nhö coù kinh noùi: “Trong noäi thaân cuûa chuùng sinh coù Nhö Lai taïng ñaày ñuû töôùng ñeïp ñeõ trang nghieâm. Nhö theá ñaâu coù khaùc gì vieäc voïng chaáp coù thaàn ngaõ? Tuy noùi nhö theá, nhöng hieåu roõ taùnh Khoâng, thì goïi laø phaùp thaân. Phaùp nhaân laø nhaân, sinh ra saéc töôùng, chöù khoâng phaûi gioáng nhö caùch noùi cuûa ngoaïi ñaïo veà ngaõ. Nhö kinh Laêng Giaø noùi: “Boà-taùt Ñaïi Hueä baïch Phaät: Baïch Theá Toân! Trong caùc Tu Ña La (kinh ñieån) coù noùi: Nhö Lai taïng, boån taùnh thanh tònh, ñaày ñuû ba möôi hai töôùng, chuùng luoân luoân hieän dieän thöôøng coøn vaø khoâng bao giôø thay ñoåi, trong thaân cuûa taát caû chuùng sinh. Nhöng vì tham-saân-si vaø caùc töôûng phaân bieät, cuøng caùc uaån giôùi, luoân luoân raøng buoäc che kín. Khoâng khaùc, moät vieân ngoïc baùu voâ giaù, bò goùi boïc trong caùi aùo nhô baån. Baïch Theá Toân! Lôøi noùi naøy theá naøo laø khaùc vôùi taø thuyeát, taø luaän cuûa ngoaïi ñaïo, cho Ngaõ laø thöôøng coøn, laø chuû nhaân taïo taùc, theû cuûa noù khoâng phaûi Caàu na bieán khaép voâ taän?”

Phaät baûo: Naøy Ñaïi Hueä! Nhöõng ñieàu ta noùi veà nghóa cuûa Nhö Lai taïng, khoâng gioáng nhö ngoaïi ñaïo noùi, veà caùc ngaõ cuûa hoï. Nhö Lai Taïng, töùc laø caùi Khoâng taùnh, Thöïc teá, Nieát-baøn, khoâng sinh, khoâng dieät, khoâng töôùng, khoâng nguyeän... coù caùc nghóa nhö theá. Vì muoán ngaên ngöøa keû phaøm phu sôï haõi, khi thaáy khoâng coù ngaõ, neân Nhö Lai noùi: moân Nhö Lai taïng, laø caûnh giôùi khoâng giaû doái, khoâng coù caùc phaân bieät ñoù thoâi. Naøy Ñaïi Hueä! ÔÛ ñôøi hieän taïi vaø vò lai; caùc Boà-taùt, Ñaïi Boà-taùtchaúng neân caên cöù vaøo Nhö Lai taïng ñaõ noùi ñoù maø sinh ra ngaõ kieán.... Cho ñeán noùi roäng".

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Haï 583

Tu-boà-ñeà muoán trình baøy roõ raøng veà thaân vi dieäu to lôùn, coù nghóa laø taùnh Khoâng, Kinh noùi: Nhö Lai noùi: "Ngöôøi coù thaân ñeïp ñeõ, to lôùn aáy; töùc chaúng phaûi thaân". Chaúng phaûi thaân, nghóa laø laáy saéc thaân nöông vaøo thaät nghóa maø noùi. Vì noù laø taùnh khoâng sinh, neân noùi, tính khoâng sinh laø vi dieäu to lôùn, noù khoâng phaûi laø saéc thaân. ÔÛ treân, ñaõ noùi töôùng cuûa nhaân thanh tònh, nhöng nghóa chöa ñöôïc ñaày ñuû. Vì muoán cho thaät roõ raøng, ñaày ñuû hôn, neân kinh noùi: "Naøy Tu- boà-ñeà! Boà-taùt cuõng nhö theá, neáu noùi mình coù dieät ñoä voâ löôïng chuùng sinh, thì chaúng phaûi laø Boà-taùt v.v..." Vì caàn phaûi tröø boû taát caû moïi caùi thaáy phaân bieät, veà coù keû ñoä vaø ngöôøi ñöôïc ñoä ñi; thì nhôn tu haønh cuûa Boà-taùt, môùi ñöôïc thanh tònh. Laïi nöõa vì muoán thaønh töïu taâm khoâng phaân bieät ñoù, neân kinh noùi: "Laïi coù phaùp naøo goïi laø Boà-taùt chaêng? Thaày Tu-boà-ñeà thöa: Khoâng coù, Baïch Theá Toân!... cho ñeán... Phaät noùi: Taát caû phaùp ñeàu khoâng coù ngaõ, khoâng coù chuùng sinh v.v...". Vì theo Ñeä nhaát nghóa thì khoâng coù Boà-taùt, khoâng coù phaøm phu... Coøn noùi: "Ta phaûi trang nghieâm coõi nöôùc Phaät, thì khoâng goïi laø Boà-taùt". Ñoù laø tu nhaân coøn vöôùng chaáp. Ñoái vôùi saéc, v.v... gom tuï ñeå thaønh coõi nöôùc Phaät, thì nhö vaäy laø coøn chaáp laáy. "Töùc chaúng phaûi trang nghieâm", ñoù laø noùi veà thaät nghóa voâ sinh. "AÁy goïi laø trang nghieâm", töùc laø theo Tuïc ñeá maø noùi. "Khi ñaõ thoâng suoát ñöôïc phaùp voâ ngaõ, goïi laø Boà-taùt", laø lìa heát thaûy töôûng, thì nhaân môùi ñöôïc thanh tònh. Laïi coù nghi: Neáu nhaân thanh tònh laø phaûi lìa heát töôûng, nhö theá thì coøn coù caûnh ñeå coù theå naém baét hay khoâng coù caûnh? Theá neân ôû ñaây laïi noùi veà caûnh giôùi Phaät. Kinh noùi: Naøy Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Nhö Lai coù maét thòt khoâng? Tröôûng laõo Tu-boà-ñeà thöa: Ñuùng theá, Baïch Theá Toân! Nhö Lai coù maét thòt... cho ñeán... Nhö Lai coù maét Phaät khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Ñuùng theá, Baïch Theá Toân! Nhö Lai coù maét Phaät v.v... Vì sao laïi noùi Nhö Lai coù ñuû naêm thöù maét? Ñaây laø chæ roõ, Nhö Lai ñeàu bieát roõ taát caû moïi caûnh giôùi. Trong ñoù coù nhöõng caûnh cuûa chuùng sinh, coù nhöõng caûnh khoâng phaûi chuùng sinh... nhö kinh noùi: "Heát thaûy chuùng sinh, coù bao nhieâu loaïi taâm truï vv..." Laø chæ roõ Phaät hieåu raát roõ caùc caûnh quaû chuùng sinh Coøn "coù Haèng haø sa soá theá giôùi v.v..." laø noùi, Phaät hieåu roõ nhöõng caûnh chaúng phaûi chuùng sinh. "Coù bao nhieâu loaïi taâm truï", töùc laø noùi veà caùc söï öa thích khoâng gioáng nhau. "Truï",

coù nghóa laø lieân tuïc chuyeån ñoåi maõi. Coù ngöôøi nghó: “Taâm phaûi truï vaøo ñoù, vì vaäy môùi coù caùi theå cuûa noù”. Vì vaäy kinh noùi: “Nhö Lai noùi: Caùc taâm truï ñeàu chaúng phaûi laø taâm

truï”. “Chaúng phaûi taâm truï”, ñoù laø theo Ñeä nhaát nghóa, töùc laø khoâng lieân tuïc. Nhö kinh noùi: “Vì sao? Naøy Tu-boà-ñeà! Taâm quaù khöù chaúng naém baét ñöôïc, taâm hieän taïi chaúng naém baét ñöôïc, taâm vò lai cuõng chaúng naém baét ñöôïc” Ñaáy laø nghóa theá naøo? Vì taâm quaù khöù ñaõ maát roài, taâm vò lai thì chöa sinh, coøn taâm hieän taïi thì khoâng döøng truï. Noù khoâng coù hình daùng gì caû! Kinh Baûo Tích noùi: “Naøy Ca Dieáp! Taát caû Phaät, chaúng thaáy taâm quaù khöù, chaúng thaáy coù taâm vò lai, chaúng thaáy coù taâm hieän taïi... cho ñeán noùi roäng...”. Kinh noùi: “Neáu tuï phöôùc ñöùc laø thaät coù, thì Nhö Lai chaúng noùi laø tuï phöôùc ñöùc” Ñaây laø yù gì? Tuï laø chæ cho nghóa caùc “uaån”, noù chæ laø giaû danh, chöù khoâng coù thaät; vì thaät töùc laø chaúng phaûi uaån. Coøn noùi gì veà tuï? Vì sao maø bieát noù giaû danh, chaúng thöïc? Vì theo Ñeä nhaát nghóa, thì khoâng coù chöùa nhoùm tích tuï. Chæ theo Tuïc ñeá maø noùi coù nhö theá thoâi. Nhö theá caû naêm thöù maét ñeàu khoâng coù gì coù theå coù ñöôïc, thì ñoù laø caûnh giôùi Phaät. Vì theá, neân bieát: Phaûi lìa caùc töôûng, môùi coù nhaân thanh tònh vaø khoâng coù caûnh naøo laø coù theå naém baét ñöôïc caû. Theá neân trong Ñaïi Baùt Nhaõ Ba Maät coù noùi: “Naøy Tu-boà-ñeà! Nhö Lai coù naêm thöù maét, nhöng ñoái vôùi Ñeä nhaát nghóa, thì ñeàu khoâng coù gì laø coù maét caû. Neáu noùi naém baét ñöôïc thì ñoù laø keû ngu si, cheâ bai ta ñoù”. Laïi coù nghi: Neáu theo Ñeä nhaát nghóa, caûnh giôùi Phaät, laø khoâng coù gì coù theå coù ñöôïc, nhöng saéc töôùng cuûa Nhö Lai haù cuõng chaúng coù sao? Ñeå tröø boû nghi naøy, kinh noùi: “Naøy Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Coù theå duøng saéc thaân ñaày ñuû, maø nhìn thaáy Nhö Lai khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Daï khoâng, Baïch Theá Toân!v.v...”. Ñaây laø chæ roõ veà vieäc thaáy phaùp thaân Phaät. Theá naøo laø thaáy? Nhö kinh noùi: “Nhö Lai noùi: Saéc thaân ñaày ñuû, töùc chaúng phaûi laø Saéc thaân ñaày ñuû vv...” Ñaây laø nöông vaøo thaät nghóa, töùc laø ñoái vôùi saéc töôùng, maø thaáy phaùp thaân. “ Chaúng phaûi laø ñaày ñuû” thì ñoù laø phaùp thaân... Nhö ñaõ noùi: “Tính voâ sinh, chính laø Nhö Lai thöôøng truù”. Cho ñeán noùi roäng... Laïi coù nghi: Neáu theo Ñeä nhaát nghóa thì caûnh giôùi Phaät, vaø Thaân saéc töôùng, ñeàu khoâng coù “theå” cuûa noù. Nhö theá, thì töôùng thaân ngoân thuyeát vôùi caùc phöôùc ñöùc ñaày ñuû, taïo neân aáy cuõng laïi chaúng coù sao? Ñeå tröø nghi naøy, kinh noùi: “Naøy Tu-boà-ñeà! Thaày nghóa sao? Nhö Lai coù nghó: Ta coù noùi phaùp khoâng? v.v...” ÔÛ ñaây coù yù muoán, nhaát ñònh tröø chaáp “coù noùi”. Kinh noùi: “Neáu ngöôøi naøo noùi Nhö Lai coù noùi phaùp, töùc laø cheâ bai Phaät... ñeán... khoâng coù phaùp naøo coù theå noùi, aáy goïi laø noùi phaùp”.

Ñaây laø nghóa theá naøo? Töùc laø: Lôøi noùi khoâng coù caùi theå cuûa noù. Chaúng thaáy noù coù trong coù ngoaøi, coù laäu, khoâng laäu, cuõng khoâng thaáy coù moät chuùt phaùp naøo laø chôn thöïc coù theå noùi ñöôïc caû! Tu-boà-ñeà muoán trình baøy: Laø lôøi noùi ñoù, raát khoù tin hieåu. Theá neân kinh noùi: “Laïi coù chuùng sinh naøo, ôû ñôøi vò lai, khi nghe noùi phaùp, maø sinh loøng tin chaêng? ... cho ñeán... Ñoù chaúng phaûi laø chuùng sinh, cuõng chaúng phaûi laø khoâng chuùng sinh v.v...” Theá naøo laø chaúng phaûi chuùng sinh? Theo Ñeä nhaát nghóa, thì töø uaån naøy ñeán uaån khaùc, cöù maõi tìm kieám caùi theå cuûa noù, thì chaúng theå naøo coù ñöôïc. Nhö kinh noùi: “Chaúng phaûi laø chuùng sinh”. Laïi noùi “chaúng phaûi khoâng laø chuùng sinh”, ñaáy laø vì Tuïc ñeá, nöông vaøo nghieäp quaû töông öng cuûa naêm uaån maø ñaët ra theá. Vì nhö kinh noùi: “AÁy goïi laø chuùng sinh”. Laïi nöõa, coù nghi: Neáu theo Ñeä nhaát nghóa, thì caûnh giôùi Phaät vaø saéc thaân Phaät, ñeàu noùi laø chaúng theû naøo coù ñöôïc, nhö theá, theå taùnh phaùp thaân chaúng leõ cuõng vaäy sao? Ñeå deïp nghi naøy, kinh noùi: “Naøy Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao”? Laïi coù phaùp naøo, maø Nhö Lai chöùng ñöôïc ñaïo Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc chaêng? Tu-boà-ñeà thöa: Khoâng coù, Baïch Theá Toân! v.v... Ñaây laø nghóa gì? Töùc yù noùi: Phaät ñaõ chöùng phaùp chôn thaät, khoâng coøn thaáy, coù moät chuùt phaùp naøo laø phaùp sôû ñaéc caû. Vì khoâng coù gì laø phaùp sôû ñaéc khoâng coù gì laø phaùp sôû ñaéc. Kinh noùi: “Vì laø phaùp bình ñaúng, khoâng coù cao thaáp”. Theá naøo laø bình ñaúng? Nhö kinh noùi: Vì khoâng coù ngaõ, khoâng coù chuùng sinh, khoâng coù maïng, khoâng coù chaáp giöõ. Nhö thaân maïng naøy, trong khoâng coù ngaõ, laø bình ñaúng! Khoâng naém baét ñöôïc, thì phaùp voâ ngaõ cuõng nhö theá. Lyù “khoâng coù phaùp sôû ñaéc, khoâng coù ngaõ cuõng nhö theá”. Lyù “khoâng ñaéc” ñöôïc, do nhaân naøo maø chöùng ñöôïc? Kinh noùi: “Laø taát caû phaùp thieän”. - Vì sao theå cuûa phaùp thieän coù theå laø coù ñöôïc? Maø laïi coù theå chöùng ñöôïc lyù khoâng sôû ñaéc? Phaùp ñaõ khoâng gioáng nhau, taïi sao nhaân laïi thaønh? Kinh noùi: “Phaùp thieän ñoù, Nhö Lai noùi laø chaúng phaûi phaùp” Vì sao laø chaúng phaûi phaùp? Vì taùnh khoâng sinh cuûa Ñeä nhaát nghóa. Phaûi neân bieát, chính caùi nhaân naøy, laø khoâng coù gì laø phaùp sôû ñaéc caû. Coøn phaùp thieän ñoù, laø theo Tuïc ñeá maø noùi, chöù noù khoâng phaûi laø nghóa chôn thaät. Vì sao, laïi laáy soá löôïng buïi li ti vaø nuùi Tu-di ñeå ño löôøng phöôùc boá thí caùc baùu vaät? Ñoù laø vì muoán laøm cho caùc keû tu haønh, trì kinh, phaùt taâm maïnh meõ hôn leân. Laïi coù nghi: Neáu Nhö Lai noùi: Chaúng phaûi chuùng sinh; thì laøm theá

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Haï 586

naøo khoâng traùi nghòch vôùi nhöõng lôøi daïy khaùc? Ví nhö coù kinh noùi: “Coù voâ löôïng chuùng sinh, vì ñöôïc ta laøm baïn laønh, cho neân thaân maïng, cuøng caùc khoå naõo, ñeàu ñöôïc giaûi thoaùt”. Ñeå deïp töø nghi naøy, kinh noùi: “Naøy Tu-boà-ñeà! OÂng nghó sao? Nhö Lai coù nghó laø Ta ñoä chuùng sinh chaêng? ... ñeán... Thaät ra khoâng coù chuùng sinh naøo, ñöôïc Nhö Lai ñoä caû! v.v...”. “Khoâng chuùng sinh”, ñoù töùc laø Ñeä nhaát nghóa vaäy. Laïi vì taâm ñaïi töø bi, coi taát caû

chuùng sinh, ñeàu cuõng nhö chính mình” Neáu thaät coù chuùng sinh naøo khaùc, ñeå Nhö Lai cöùu ñoä, laäp töùc, Nhö Lai seõ coù boán thöù: Chaáp ngaõ, chaáp chuùng sinh vv... Vì sao? Vì khi thaáy coù ngaõ, töùc coù ñoä chuùng sinh, ñoù laø chaáp coù ta (chaáp ngaõ) roài! Vì sao chaúng muoán chaáp ngaõ vv...? Kinh noùi: “Chaáp ngaõ ñoù, Nhö Lai noùi laø chaúng phaûi chaáp”. “Chaúng phaûi” nghóa laø gì? Ñoù coù nghó laø baát thieän. Theá naøo laø baát thieän? Ñoù laø troùi buoäc chuùng sinh, ôû trong sinh töû. Laïi nöõa, “chaúng phaûi”, coù nghóa laø khoâng coù theå taùnh. Laø sao? Nghóa laø khoâng coù ngaõ ñeå chaáp (sôû thuû) vaø cuõng khoâng coù ngöôøi chaáp ngaõ (naêng thuû). - Neáu ngaõ v.v... vaø caùc thöù chaáp, laø khoâng coùâ theå hieän höõu ñöôïc, thì sao duøng tröø boû ngaõ noùi laø chaúng phaûi chaáp? Vì caùc phaøm phu ngu meâ, voïng chaáp, ñieân ñaûo. Noùi chaúng phaûi chaáp, laø muoán cho chuùng hieåu maø boû chaáp ñi. Nhö kinh noùi: “Chæ coù nhöõng keû phaøm phu voâ trí, sinh nhöõng voïng chaáp nhö theá v.v.. Nhöõng keû chöa ñöôïc chöùng Thaùnh, moãi ngöôøi töï phong cho caùi ngaõ cuûa mình, khaùc bieät, maø sinh ra teân phaøm phu sinh. Ñoù töùc laø chaúng phaûi sinh, laø baát thieän sinh. Cuõng nhö ngöôøi baát thieän, baûo laø « chaúng phaûi » ngöôøi. Vaû laïi, caùc phaùp, do caùc duyeân hoïp laïi maø thaønh, khoâng phaûi do ngaõ taïo ra, cho neân goïi laø chaúng phaûi sinh. Theá cho neân noùi: Phaøm phu sinh, ñoù laø theo theá tuïc maø noùi vaäy. Vì chuùng sinh, phaàn ñoâng, ham chaáp tröôùc vaøo saéc thaân Phaät, do vaäy, môùi noùi saéc thaân laø voâ taùnh. Kinh noùi: Naày Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Coù theå thaáy Nhö Lai baèng töôùng thaønh töïu khoâng? “Cho ñeán ... Chuyeån Luaân Thaùnh Vöông... phaûi laø Nhö Lai... nhö theá v.v...” Muoán töø saéc thaân, maø thaáy yù nghóa phaùp thaân, ñeå deã thoï trì, neân Phaät noùi baøi tuïng: Neáu duøng saéc thaáy ta Laáy aâm thinh caàu ta Ngöôøi aáy haønh taø ñaïo, Chaúng thaáy ñöôïc Nhö Lai. Nhö Lai phaùp laø thaân Chæ neân quaùn phaùp taùnh Phaùp taùnh chaúng choã thaáy

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Haï 587

Cuõng laïi khoâng theå bieát. Laáy saéc maø thaáy Ta v.v... laø nghóa gì? Nghóa laø: Coù thaáy töôùng ñeïp ñeõ vaø haøo quang, neân noùi laø thaáy Phaät, coù nghe caùc vaên töï lôøi leõ cuûa kinh giaùo, roài noùi laø ta ñaõ theo ñoù maø ñöôïc Nhö Lai. Ngöôøi ñoù noùi nhö theá, laø vì ñoái vôùi thaân töôùng ñeïp ñeõ vaø lôøi giaûng phaùp cuûa thaân aáy, roài nöông theo nhöõng ñieàu kieän ñoù suy nghó tu taäp maø ñoaïn tröø ñöôïc phieàn naõo. Ñeå deïp boû caùi thaáy ñoù, kinh noùi: “Ngöôøi aáy haønh taø ñaïo, chaúng theå thaáy ñöôïc Nhö Lai”. Nghóa naøy laø gì? Vì saéc vaø vaên töï, taùnh noù khoâng chôn thaät. Chaáp laáy vaøo nhöõng caùi ñoù, töùc laø ñaïo taø, haønh ñaïo nhö theá, laøm sao thaáy ñöôïc Phaät! Theá naøo laø thaáy? Kinh noùi: “Phaùp Nhö Lai laø thaân, chæ neân quaùn phaùp taùnh”. Phaùp taùnh, coøn goïi laø khoâng taùnh, khoâng töï taùnh, khoâng sinh taùnh vv... Ñoù laø thaân Ñeä nhaát nghóa cuûa chö Phaät. Cho neân neáu thaáy ñöôïc nhö vaäy thì goïi laø thaáy Phaät. Nhö kinh coù noùi: “Khoâng sinh, khoâng dieät laø Nhö Lai”. Trong Kinh Thaäp Vaïn Tuïng coù noùi: “Ngaøi Töø Thò vì nhôø thaáy khoâng taùnh, neân goïi laø thaáy Nhö

Lai. Trong Kinh Taùt Giaø cuõng noùi: “Khoâng chaáp tröôùc maø thaáy, thì goïi laø thaáy Phaät”. Khoâng chaáp tröôùc goïi laø thaáy Phaät; töùc laø nöông vaøo phaùp taùnh vaø khoâng chaáp tröôùc, duøng taâm trí thanh tònh, maø thaáu roõ phaùp taùnh. Vaäy phaùp taùnh, naøy phaûi laø ñoái töôïng ñeå (sôû kieán) cuõng chaúng laø chuû theå bieát choå cuûa phaùp taùnh (naêng tri) khoâng coù moät vaät coù theå goïi laø ñoái töôïng ñeå bieát (sôû tri). Do ñoù maø trí kia cuõng khoâng theå bieát ñöôïc. (khoâng laø naêng tri) Nhö coù kinh noùi: Naøy Ñaïi Vöông! Taát caû caùc phaùp, taùnh cuûa noù ñeàu gioáng nhö hö khoâng, ñoàng laøm choã nöông töïa cho caùc vaät. Nhöng theå taùnh cuûa noù, thì chaúng phaûi laø coù vaät, cuõng chaúng phaûi laø khoâng vaät. Neáu coù theå, ôû choã vaéng laëng naøy maø khoâng thaáy bieát, thì goïi ñoù laø thaáu suoát. Goïi “bieát”, laø theo theá tuïc maø noùi thoâi! Laïi coù nghi: Neáu trí tueä, cuõng chaúng theå bieát ñöôïc phaùp taùnh, thì taïi sao chö Phaät, laïi thaáy töôùng ñaày ñuû tröôïng phu, maø chöùng quaû Boà Ñeà? Nhö theá, laø nhôø thaáy töôùng ñaày ñuû tröôïng phu, maø ñöôïc chöùng ñaïo Boà Ñeà? Ñeå deïp tröø nghi naøy, kinh noùi: “Naøy Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Nhö Lai coù laáy caùc töôùng thaønh töïu, maø chöùng ñöôïc quaû Voâ Thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc Chaêng? v.v...” ÔÛ ñaây laø chæ roõ töôùng cuûa phaùp giôùi. Nghóa noù laø gì? Neáu töôùng thaønh töïu, laø do chôn thaät maø coù, thì khi töôùng naøy maát, töùc laø coù ñoaïn dieät. Nhöng khoâng coù Boà-taùt naøo, thaáy

phaùp ñoaïn dieät caû. Vì sao? Laø vì coù sinh, töùc phaûi coù ñoaïn dieät; maø taát caû caùc phaùp ñeàu coù tính khoâng sinh, do ñoù, noù lìa boû caû hai beân thöôøng vaø ñoaïn. Lìa boû hai thöù ñoù, laø töôùng phaùp giôùi. Theá neân, ñoái vôùi lôøi naøy, maø tin hieåu, thì ñoù laø phöôùc voâ sinh, neân phaûi nhieàu hôn phöôùc boá thí chaâu baùu. Nhö kinh noùi: Naøy Tu-boà-ñeà! Neáu coù thieän nam, tín nöõ naøo laáy baûy baùu, cuûa Haèng Haø soá theá giôùi, ñem ra boá thí. Neáu Boà-taùt naøo ñöôïc Voâ Ngaõ, Phaùp Nhaãn Voâ sinh v.v.. nhöng chæ ham thích tu taäp vôùi phaùp voâ sinh thì phöôùc seõ nhieàu hôn phöôùc boá thí kia vaäy. Nhö tuïng noùi: Neáu ngöôøi trì chaùnh phaùp Vaø phaùt taâm Boà Ñeà Khoâng baèng hieåu taùnh khoâng Moät trong möôøi saùu phaàn. Laïi coù keû nghó: Neáu taát caû phaùp, ñeàu laø voâ sinh, thì taïi sao, coù phöôùc ñöùc sinh ra? Theá neân kinh noùi: “Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt chaúng neân chaáp laáy phöôùc ñöùc v.v... Noùi “Chaúng neân chaáp laáy phöôùc ñöùc”, töùc laø theo Ñeä nhaát nghóa, thì khoâng coù phöôùc naøo, coù theå chaáp laáy caû. Toân giaû Tu-boà-ñeà baïch Phaät: Baïch Theá Toân! Boà-taùt chaúng chaáp laáy phöôùc ñöùc ñoù, töùc laø Boà-taùt, ñoái vôùi phöôùc ñöùc ñoù, ñaõ ñöôïc ñaày ñuû toaøn veïn. Phaät baûo: “Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt neân nhaän laáy ñoù”, laø vì Tuïc ñeá maø noùi. Coøn “chaúng neân tham ñaém”, ñoù laø vì Ñeä nhaát nghóa ñeá maø noùi. Laïi coù nghi: Neáu vì Ñeä nhaát nghóa ñeá maø khoâng coù phöôùc naøo, coù theå chaáp laáy; thì taïi sao caùc kinh khaùc, laïi noùi nhö theá naøy: “Nhö Lai coù phöôùc ñöùc, trí tueä, tö löông, ñeàu ñaày ñuû veïn toaøn, ngoài toøa Boà Ñeà maø chöùng Nieát-baøn...?” Ñeå deïp nghi naøy, kinh noùi: “Naøy Tu-boà-ñeà! Neáu

coù ngöôøi noùi: Nhö Lai hoaëc ñi, hoaëc laïi; hoaëc ñöùng, hoaëc ngoài, hoaëc naèm... thì ngöôøi aáy khoâng hieåu ñöôïc nghóa cuûa Nhö Lai noùi v.v...” Vì Nieát-baøn, khoâng coù nôi choán chaân thaät ñeå ñeán vôùi noù, neân goïi laø ñi. Coøn Sinh töû cuõng khoâng coù nôi choán chôn thaät, ñeå töø ñoù ra khoûi, neân goïi laø laïi. Chaúng ñi chaúng laïi, ñoù laø nghóa cuûa Nhö Lai. Ñaáy laø ñaõ trình baøy vieäc khoâng truï ôû Nieát-baøn . Tuy raèng Sinh töû vaø Nieát-baøn khoâng phaûi laø moät, cuõng khoâng phaûi laø khaùc; nhöng ñoái vôùi ba coõi lao nguïc, thì ñoù laø nhöõng daãn duï phaûi luoân luoân laøm lôïi ích cho taát caû chuùng sinh, maõi taän caùc ñôøi vò lai, khoâng coù bôø meù, giôùi haïn naøo. Laïi coù nghi: Neáu Sinh töû vaø Nieát-baøn ñeàu chaúng naém baét ñöôïc, cho neân khoâng coù söï ñi laïi; thì Nhö Lai ñaâu caàn phaûi chöùa nhoùm, tích tuï, hay hôïp laøm moät, nhö nuùi Tu-di kia, maø an truï ñöôïc sao? Ñeå deïp boû caùi nghi ôû ñaây, noùi veà caùi thaáy noù laø moät, vaø thöôøng

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Haï 589

coøn, laø khoâng coù phaân chia, laø khoâng phaân chia, laø hoïp laøm moät, kinh noùi: “Naøy Tu-boà-ñeà! Neáu coù thieän nam, thieän nöõ naøo, laáy ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, nghieàn ra laøm buïi nhoû (vi traàn), thì soá ñaùm vi traàn aáy coù nhieàu khoâng? v.v...” ÔÛ ñaây noùi, ñaùm vi traàn aáy laø raát nhieàu, laø ñeå khieån traùch caùi thaáy veà töôùng nhaát hôïp khoâng phaân chia. Coøn noùi “chaúng phaûi laø ñaùm vi traàn”, laø khieån traùch caùi thaáy veà töôùng nhaát hôïp coù phaân chia. “AÁy goïi laø ñaùm vi traàn”, töùc laø chaúng phaûi vì vaät coù phaân chia, maø goïi laø ñaùm. Laïi ñeå khieån traùch caùi thaáy coù chöùa nhoùm tích tuï; kinh noùi: “Nhö Lai noùi ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, töùc chaúng phaûi theá giôùi v.v...” Vì sao laïi noùi chaúng phaûi theá giôùi? Kinh noùi: “Neáu theá giôùi thaät coù töùc laø thaáy coù nhaát hôïp”. Vì sao chaúng muoán coù caùi thaáy nhaát hôïp? - Kinh noùi: “Töùc laø chaúng phaûi thaáy”. Vì sao chaúng phaûi thaáy? Vì ñoái vôùi caùi chaúng coù maø cöù voïng thaáy. Nhö kinh noùi: “Caùi nhaát hôïp töùc laø chaúng theå noùi. Chæ vì coù ngaõ kieán phaøm phu, chaáp söï töôùng thoâi”. Nghóa laø sao? Noùi nhaát hôïp, ñaáy laø töôùng Tuïc ñeá, chaúng coù thaät . Vì sao? Vì theo Ñeä nhaát nghóa, baûn taùnh cuûa taát caû phaùp, laø khoâng sinh. Vì khoâng sinh, neân chaúng naém baét ñöôïc. Vì chaúng naém baét ñöôïc, neân lìa boû caùc lôøi leõ noùi naêng, nhöng ngaõ chaáp phaøm phu ôû trong ñoù maø voïng chaáp. Neáu chaúng muoán coù ngaõ kieán, thì cuøng vôùi lôøi daïy (giaùo) traùi nhau. Nhö coù baøi Tuïng noùi: Ngaõ laáy mình maø nöông Haù laáy khaùc maø nöông Baäc trí ñieàu khieån ngaõ Sinh leân Trôøi, höôûng vui. Ñeå deïp caùi nghi treân, neân kinh noùi: “Naøy Tu-boà-ñeà! Neáu coù ngöôøi noùi: Nhö Lai noùi ngaõ kieán, chuùng sinh kieán, maïng kieán, thuû kieán... thì ñaây laø lôøi noùi coù ñuùng khoâng? v.v...” Vì sao Phaät laïi noùi, coù thaáy ta ö? Laø vì muoán daãn duï nhieáp thoï nhöõng keû tin öa. Ñaây laø ñoái vôùi naêm uaån, tuøy Tuïc ñeá maø goïi teân, chöù chaúng phaûi laø noùi thaät. Theá neân, caùi thaáy coù ta cuûa chö Phaät, laø taùnh xa lìa. Nhö kinh noùi: “Töùc chaúng phaûi ngaõ kieán v.v...” Theá Toân, vì ñaõ xa lìa caùc caùi thaáy hôïp nhau veà Sinh töû, veà

Nieát-baøn, veà ngaõ v.v... maø ñöôïc Boà ñeà. Laïi vì thöông xoùt taát caû caùc loaøi, muoán laøm cho chuùng ñoàng chöùng nhö mình, neân noùi: “Naøy Tu-boà-ñeà! Keû phaùt taâm Boà-taùt thöøa, ñoái vôùi taát caû phaùp, neân bieát nhö theá, thaáy nhö theá vaø tin hieåu nhö theá”. “Thaáy bieát chaúng sinh töôûng phaùp tri kieán, töùc laø luùc chöùng quaû. “Tin hieåu” laø luùc tu taäp. Ngöôøi tin hieåu, thì phaùp töôûng coøn chaúng

sinh, huoáng chi laø töôûng chaúng phaûi phaùp. Töôûng phaùp vaø töôûng chaúng phaùp, ôû ñaây noùi, töùc laø caùc phaân bieät töôûng phaùp laø nhö phaùp vaø khoâng nhö phaùp. Vì sao laïi chaúng sinh töôûng nhö phaùp? Kinh noùi: Töôûng phaùp ñoù, Nhö Lai noùi, laø chaúng phaûi töôûng. Ñaây laø theá naøo? - Nghóa laø taát caû phaùp, ñeàu laø tính voâ sinh. Neáu voâ sinh, töùc chaúng coù, thì laøm sao maø thaáy bieát (tri kieán). Vì Tuïc ñeá thì nhö kinh noùi: “Ñoù goïi laø töôûng phaùp”. Vì sao laïi coøn noùi veà phöôùc thoï trì kinh? Vì muoán cho taát caû chuùng sinh hoaøn toaøn tin hieåu vaäy. Kinh noùi: “Nhö khoâng coù dieãn noùi, aáy goïi laø noùi”. Ñaây muoán noùi ñieàu gì? Theo Ñeä nhaát nghóa, thì khoâng coù theá gian vaø xuaát theá gian, khoâng coù moät chuùt phaùp moät chuùt vaät naøo coù theå noùi, coù theå laø nghóa nhö thaät. “Noùi nhö theá ñoù, môùi goïi laø noùi”. Ñaáy laø khoâng truï vaøo Nieát-baøn maø quaùn saùt phaùp höõu vi, roài sau ñoù môùi chöùng. Quaùn saùt nhö theá naøo? Kinh noùi : Khi ñoù, Ñöùc Theá Toân noùi keä: Taát caû phaùp Höõu Vi Nhö Sao, Maøng, Ñeøn, Huyeãn Söông Boït, Moäng, Chôùp, Maây Neân quaùn xeùt nhö vaäy. Trong tuïng naøy, laø quaùn saùt chín thöù theå töôùng Höõu vi. Chín phaùp ñoù laø gì? Ñoù laø quaùn saùt töï taïi, quaùn saùt caûnh vaät, quaùn saùt söï dôøi ñoåi, quaùn saùt theå taùnh, quaùn saùt söï treû giaø, quaùn saùt kieáp soáng (thoï), quaùn saùt keû taïo taùc, quùan saùt taâm, quaùn saùt söï coù - khoâng. Veà quaùn saùt söï töï taïi, ví nhö caùc ngoâi sao. Vì caùc ngoâi sao ôû treân khoaûng cao xanh, vaän chuyeån theo phöông höôùng cuûa mình, aùnh saùng röïc rôõ choùi loøa trong moät thôøi gian, roài cuõng laën bieán maát. Cuõng nhö haøng Ngöôøi, Trôøi; thoï caùc phöôùc baùu giaøu coù sang troïng, ñöôïc bao ngöôøi toân quí, kính phuïc; tuy ñöôïc töï taïi trong khoaûng thôøi gian laâu nhöng roài cuõng trôû veà khoâng! Quaùn saùt caûnh vaät ví nhö maøng maét. Vì ngöôøi bò ñau maét coù maøng, khi nhìn leân khoaûng khoâng trong vaét, thì laïi thaáy voâ soá nhöõng sôïi loâng nhoû, nhaûy muùa, hoaëc coù hai maët traêng... caùc thöùc bò maøng che u toái cuõng nhö theá; ñoái vôùi lyù chaân thaät, laø choã khoâng coù vaät naøo, nhöng laïi thaáy trong ngoaøi theá gian, xuaát theá gian vôùi voâ soá ñuû caùc phaùp.... Quaùn saùt söï dôøi ñoåi ví nhö ñeøn. Nhö ngoïn löûa cuûa tim ñeøn, chaùy saùng leân, hoaëc taét ñi, cuõng ôû choã ñaàu tim ñeøn, khoâng ñi ñeán choã khaùc. Nhöng nhaân ngoïn löûa ñeøn naøy choå chaùy saùng khaùc haïi sinh. Töøng nieäm, töøng nieäm lieân tuïc nhau maø dôøi ñoåi, chuùng sinh cuõng nhö theá, thaân caùc

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Haï 591

uaån ôû coõi ñôøi tröôùc, thì cuõng sinh vaø maát ôû coõi ñôøi tröôùc, khoâng chaïy sang caùc coõi khaùc. Nhöng nhaân coù thaân uaån ñôøi tröôùc, maø caùc uaån ñôøi sau sinh ra. Cöù lieân tuïc sinh maõi nhö theá, gioáng nhö luoân coù söï bieán chuyeån ñoåi dôøi. Ñaáy laø noùi chuùng phaøm phu, nhieàu laàn qua laïi caùc coõi. Quaùn saùt theå taùnh ví nhö huyeån thuaät. Nhö aûo thuaät bieán hoùa laøm hieän ra hình daïng trai gaùi. Ngöôøi coù theå quaùn xeùt thì bieát roõ theå taùnh noù laø khoâng coù, ngöôøi khoâng hieåu, cöù chaáp cho laø thaät coù. Taát caû caùc phaùp treân ñôøi naøy cuõng theá. Töø voïng duyeân maø sinh ra, chöù töø xöa ñaõ khoâng heà coù thaät theå. Keû chöa hieåu söï thaät ñoù, neân thaáy ñoù cho laø theå thaät. Quaùn saùt treû giaø ví nhö söông sôùm, nhö haït söông buoåi sôùm, khi gaëp maët trôøi leân, thì lieàn tan ngay; hình dung ñeïp ñeõ cuûa thôøi xuaân saéc cuõng nhö theá, taát caû ñeàu laø voâ thöôøng, gaëp ñoù roài rôøi xa ñoù. Quaùn saùt kieáp soáng ví nhö boït nöôùc. Vì nhö boït nöôùc, coù caùi môùi sinh chöa ñuû hình theå, coù caùi vöøa sinh ra, coù caùi taïm hieãn höõu ñoù... nhöng roài lieàn taát caû beå heát. Kieáp soáng con ngöôøi cuõng theá. Hoaëc môùi thaùc, sinh vaøo baøo thai, lôùn leân, sinh ra... Laïi töø tuoåi thô ñeá treû, trung nieân, cho ñeán giaø suy, roài cuoái cuøng hoaïi dieät. Quaùn saùt keû taïo taùc ví nhö moät giaác mô. Vì trong giaác mô, caùc vieäc thaáy nghe hoaït ñoäng tröôùc ñoù, chæ coøn trong trí nhôù, roài phaân bieät oân nhôù ñeå daønh ñoù. Tuy khoâng coù ai taïo neân, nhöng moïi hình aûnh, caûnh vaät ñoù, hieän ra roõ raøng tröôùc maét. Cuõng nhö theá, taát caû chuùng sinh töø voâ thæ ñeán nay, coù voâ soá phieàn naõo, ñuû caùc thöù nghieäp thieän aùc, huaân taäp, gom goùp, chöùa nhoùm ôû ñoù. Tuy khoâng coù caùi ngaõ, laø ngöôøi taïo taùc, nhöng hieän ra nhöõng söï sinh töû khoâng cuøng taän. Quaùn saùt taâm ví nhö aùnh chôùp. Vì nhö aùnh chôùp vöøa loùe leân, lieàn taét ngaám. Taâm cuõng theá, töøng saùt na moät, hieän ra roài vuït maát. Quaùn saùt coù vaø khoâng ví nhö ñaùm maây trôøi. Ñaùm maây treân trôøi, môùi coù ñoù, thoaùng choác ñaõ maát. Caùc phaùp höõu vi cuõng theá, theå taùnh noù voán khoâng, chæ do caùc voïng duyeân maø coù. Caùc nhaân duyeân, coøn hoäi hoïp, thì coøn ñoù, khi caùc nhaân duyeân tan, thì trôû veà khoâng. Laïi nöõa, tröôùc ñaây nöông döïa vaøo Tuïc ñeá laáy Sao, Maøng v.v... chín duï ñeå chæ caùc phaùp höõu vi. Sau ñoù döïa vaøo Trung luaän Ñeä nhaát nghóa, thì taát caû phaùp chaúng sinh, chaúng dieät, chaúng ñoaïn döùt, chaúng coøn hoaøi, chaúng moät, chaúng khaùc, chaúng laïi chaúng ñi. Vaø trong Baùt Nhaõ Ba-La-Maät thì taát caû caùc phaùp khoâng coù tính chöùa nhoùm, tích tuï truï yeân. Giaûi thích baøi Tuïng naøy, coù nghóa nhö theá naøo? Ví nhö aùnh saùng sao, töï theå cuûa noù laø thöôøng maát. Phaùp höõu vi cuõng nhö theá, taùnh luoân ñoåi dôøi bieán maát. Nhö ngöôøi ñau maét, tuy khoâng

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Haï 592

coù ai laøm, chæ do beänh maø coù. Phaùp höõu vi cuõng vaäy, chæ töø duyeân maø khôûi leân. Thí nhö aùnh löûa ngoïn ñeøn, töøng nieäm töøng nieäm luoân döùt maát. Phaùp höõu vi cuõng theá. Töøng saùt na chaúng döøng, nhöõng thöù do ngöôøi aûo thuaät ñaõ laøm, keû khoâng hieåu, thì chaáp cho laø thaät, laø coøn hoaøi. Keû ngu si meâ muoäi, chaáp phaùp höõu vi, cho laø thaät, cuõng y nhö theá. Ví nhö haït söông mai töôi maùt, ôû treân caùc vaät vôùi nhieàu hình daïng, nhöng theå chæ laø moät. Ñoù laø caùc noäi uaån höõu vi thaém ñöôïm, cöù maõi sinh soâi, duø moãi thöù coù rieâng baûn chaát, nhöng ñoàng coù aùi hoå trôï. Nhö nhaân nöôùc möa laïi taïo thaønh boït nöôùc. Moãi loaïi theo caùch rieâng maø sinh, caùch rieâng maø dieät. Caùc haønh cuûa chuùng sinh cuõng theá. Taùm vaïn boán ngaøn thöù rieâng sinh, rieâng dieät. Nhö caûnh trong mô, khoâng bieát töø ñaâu maøø ñeán, nhöng taâm meâ vaãn voïng thaáy roõ raøng. Phaùp höõu vi cuõng nhö theá. Noù khoâng heà coù choå naøo ñeán, nhöng voâ minh voïng thöùc laïi thaáy coù ñeán. Ví nhö aùnh chôùp saùng loøe, taùnh chaúng heà dôøi ñoåi, choã tröôùc dieät tröôùc, ôû sau sinh sau. Vì töôùng noù gioáng nhau, neân baûo laø ñi. Caùc phaùp höõu vi ra ñi cuõng y nhö theá. Thí nhö ñaùm maây giöõa khoâng trung, vaãn maõi boàng beành troâi noåi, coù khi naøo tuï hoïp ñöùng yeân. Caùc töôùng höõu vi so ñaáy aét bieát. Nhö theá goïi laø nöông vaøo Tuïc ñeá, maø an laäp phaùp höõu vi. Nhö trong trung luaän, thì laäp nghóa chôn thaät Chaúng sinh v.v... Ñoái vôùi phaùp höõu vi cuõng neân bieát nhö theá. Ñaây laïi theá naøo? Trong luaän aáy, mình vaø ngöôøi, ñeàu khoâng coù nhaân; quaùn saùt caùc phaùp, thaáy chuùng voán laø nghóa voâ sinh. Nhö theá khaùc naøo vì ñau maét maø thaáy phaùp höõu vi hieän ra khaép choán. Nhöng neân bieát, noù laø chaúng sinh. Vì chaúng sinh, neân aùnh saùng sao trôøi coù dieät laø traùi ñaïo lyù. Phaùp höõu vi cuõng theá, neân bieát noù laø chaúng dieät. Laïi nöõa, vì chaúng sinh, neân töï theå ngoïn ñeøn kia coøn chaúng theå coù ñöôïc, huoáng laø coù saùt-na naøo maø baûo laø ñoaïn. Höõu vi laø chaúng ñoaïn. So ñaây neân bieát. Laïi vì chaúng sinh, neân gioáng keû aûo thuaät laøm troø. Phaùp höõu vi cuõng khoâng coù nghóa laø thöôøng coøn. Cho neân, bieát laø chaúng thöôøng. Laïi vì chaúng sinh, neân gioáng nhö söông sôùm. Caùc phaùp höõu vi, vôùi nghóa “moät” khoâng thaønh, thì aùi duïc thaám ñaày, chaúng hôïp ñaïo lyù. Cho neân bieát laø chaúng phaûi moät. Laïi vì chaúng sinh, neân gioáng boït nöôùc. Phaùp höõu vi coù sai khaùc, nhöng khoâng thaønh taùnh khaùc. Cho neân, bieát laø chaúng phaûi khaùc. Laïi vì chaúng sinh, neân gioáng caûnh trong mô. Phaùp höõu vi voán khoâng coù nghóa laø laïi. Cho neân, bieát laø chaúng laïi. Laïi vì chaúng sinh, neân gioáng vôùi aùnh ñieän chôùp. Phaùp sinh dieät, vì

coù söï gioáng nhau, neân noùi ñoù laø ñi, thì chaúng töông öng. Phaûi bieát noù laø chaúng ñi. Laïi coøn vì chaúng sinh, phaùp aáy nhö maây trôøi, theå coøn chaúng coù, laáy ñaâu maø hôïp nhau, maø ñöùng yeân (truï). Nhö theá caàn neân bieát. Tuïng noùi: Nay, con Coâng Ñöùc Thí Vì phaù caùc meâ chaáp Môû ra cöûa Trung-quaùn Noùi toùm löôïc nghóa kinh, Nguyeän taát caû chuùng sinh Thaáy nghe vaø thoï, trì Hieåu Chaân khoâng phaù Tuïc Taâm thoâng suoát khoâng ngaïi.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.